

Forvitrer vernet i skatteretten?

Kombinasjonen tilleggsskatt og straffesak ved skattesvik er ikke lenger dobbeltstraff. Eller?

Innlegg

Kiran Aziz

Det er ikke ofte Den europeiske menneskerettighetsdomstolen (EMD) i Strasbourg tar stilling til en sak mot Norge. Når den først gjør det, bør avgjørelsen gi grunnlag for debatt.

Et viktig prinsipp i skatteretten er at den enkelte skattepliktige ikke skal ilegges dobbeltstraff i form av både tilleggsskatt og fengselsstraff. En EMD-dom fra november 2016 åpner imidlertid for en kursendring.

Saken omhandlet to norske investorer som unndro 3,3 millioner og 4,6 millioner kroner gjennom skatteparadis. Et bokettersyn i it-selskapet Software Innovation avdekket kjøp av selskaper som var registrert i skatteparadiset Gibraltar.

Investorene ble først ilagt 30 prosent tilleggsskatt og deretter dømt til ett års fengselsstraff. Dette ble opprettholdt av Høyesterett (RT-2010-1121). Spørsmålet de 17 dommerne i storkammeret skulle avgjøre, var om Norge brøt forbudet mot

Den europeiske menneskerettighetsdomstolen (EMD) i Strasbourg i Frankrike (bildet) ga Norge medhold i at tilleggsskatt og straff kan kombineres. Ved å åpne for dobbeltstraff gis det et klart signal om at det ikke er noen nåde for den som ikke etterlever regelverket. Foto: Fredrick Florin/Afp/NTB Scanpix

Kiran Aziz, høyskolelektor ved Handelshøyskolen BI

dobbelstraff i Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen (EMK).

EMD ga Norge medhold i at tilleggsskatt og straff kan kombineres. En viktig forutsetning var at det må være et integrert system for sanksjoner av både straffe- og skattemessig forstand. Et integrert system innebærer en

viss koordinering mellom skattemyndighetene og påtalemyndigheten (såkalt lovlig parallellbehandling).

Det må i tillegg være tilstrekkelig nærhet, både i tid og substans mellom avgjørelsen om tilleggsskatt og straffesporet.

Det er viktig å huske på at problemstillingen om dobbeltstraff er generell, men særlig relevant ved skatte- og avgiftsunndragelser, fordi den her kan ramme svært hardt.

Ifølge internasjonale skatteek-

sperter er dette en av de viktigste avgjørelsene på skatterettens område, og den gir grunnlag for en diskusjon om dommens betydning for norske skattepliktiges rettssikkerhet. Dommen har ikke vært særlig mye omtalt eller diskutert i Norge, og det er i skrivende stund ikke klart hvordan norske skattemyndigheter og påtalemyndigheten vil anvende dommen.

Det skal også bli spennende å se hvordan myndighetene i andre europeiske land anvender

dommen. I flere land skilles det - i likhet med i Norge - skarpt mellom påtalemyndigheten og skattemyndighetene, slik at det heretter må etableres en samordning for å bruke spillerommet avgjørelsen åpner for.

Avgjørelsen må antagelig sees i lys av økt oppmerksomhet om skatteunndragelse. Skatt er basert på tillit, noe som er en del av den samfunnskontrakten som finnes mellom myndighetene og borgerne. For å ha lydlige skattebetalere, må den gjensidige tilliten være der. Samfunnsøkonomiske hensyn tilsier at domstolene må ta dette i betraktning ved sine avgjørelser.

Ved å åpne for dobbeltstraff gis det et klart signal om at det ikke er noen nåde for den som ikke etterlever regelverket.

Skattekriminalitet er et alvorlig problem. Ifølge den siste trusselvurderingen til Økokrim ligger skatteunndragelse på over 150 milliarder kroner, med store mørketall. Landskapet for skatt er også i endring i den internasjonale sammenhengen, med initiativ som OECDs om bekjempelse av flytting av skattefundament til lavskattland, USAs rapporteringskrav for finansielle institusjoner og EUs mål om en mer forent skattepolicy gjennom forskningsprosjektet Fairtax.

Kiran Aziz, høyskolelektor ved Handelshøyskolen BI

Feil om legers vakter

Det er ikke riktig som DNS Eva Grinde skriver i sin kommentar «Legers lange dager» (DN 16. mars) at konflikten i sykehusene dreier seg om arbeidstidsordningene skal avtales nasjonalt eller lokalt. Stridens eple er at Spekter krever at all arbeidstid, også den som er avtalt ut over arbeidsmiljølovens grenser, ensidig skal bestemmes av arbeidsgiver. Akademikerne mener at vaktordningene må avtales mellom partene - enten lokalt, eller følge et fast, felles mønster. Vi mener at et slikt kollektivt vern er en forutsetning for forsvarlig arbeidstid i sykehus og god pasientsikkerhet.

Det er temmelig drøyt når Grinde prøver å skape et inntrykk av at arbeidstagernes posisjon er motivert av lukrative

Legers lange dager

Fritt for å ikke bli operert i kirurgens 18. arbeidstime.

På innsiden

Eva Grinde

Det er på tide å tenke på arbeidstidsordningene i sykehusene. Det er ikke nok å si at de skal være fleksible. Det er viktig å se på hvordan de kan organiseres for å sikre god pasientsikkerhet og helsearbeidernes velstand.

DN 16. mars

vakttillegg. Spekter og Akademikerne har vært og er uenige om mye i sykehuskonflikten. Men det er en ting vi faktisk er enige om - og det er at høstens sykehusstreik ikke dreide seg om penger og økonomi.

Forsøkene på å sette det kollektive vernet og partssamarbeidet ut av spill har ført sykehusene ut i en dyp tillitskrise. Tilliten kan bare gjenreises gjennom godt partssamarbeid, ikke minst på

den enkelte arbeidsplass. Vårt mål er å finne gode løsninger som gjør at norske pasienter får et godt sykehustilbud.

Rune Frøyland, leder i Akademikerne helse, og **Marit Hermansen**, president i Legeforeningen

Viktig å kutte norske utslipp

SV stiller krav om at Norge må kutte sine utslipp av klimagasser. Det er ikke rotete, slik Dagens Næringsliv hevder på lederplass. Det er nødvendig. Norske politikere er enige om at vi skal styre mot nullutslipp på lang sikt. Dette målet blir lite troverdig når det styres mot økte utslipp på kort sikt.

Et av SVs viktigste krav for

samarbeid etter stortingsvalget 2017 er derfor at utslippene må ned minst tre millioner tonn CO₂-ekvivalenter kommende stortingsperiode. Hvordan dette skal gjøres og i hvilke sektorer dette skal gjøres, skal vi forhandle om. Men det skal skje i Norge.

SVs forslag går blant annet ut på å si nei til nye motorveier som gir trafikkvekst inn mot byene. Vi ønsker at staten heller støtter en storsatsing på kollektiv, sykkel og gange, mot at byene forplikter seg til å kutte i trafikken. Vi ønsker også å vri kjøpsavgiftene for nye biler slik at elbilen vinner over fossilbilen.

DN er særlig fortørnet over at SV vil satse på klimakutt i norsk industri, siden industrien allerede er en del av EUs kvotemarked. Statens egne miljøeksperter i Miljødirektoratet har derimot argumentert godt for at en slik satsing kan

være fornuftig. Direktoratet oppsummerte det slik da det i februar publiserte rapporten «Kunnskapsgrunnlag for utforming av klimapolitikk for industrien»:

«Klimakvoter er et viktig verktøy i klimapolitikken, men per i dag er det ikke et tilstrekkelig virkemiddel for å utvikle klimateknologi som trengs for å nå de langsiktige klimamålene. Dette gjelder ikke minst i industrien, der man er avhengig av utvikling og bruk av ny teknologi for å oppnå store utslippskutt. Slik kvotesystemet fremstår i dag er det derfor nødvendig å supplere karbonprising med flere virkemidler dersom man skal nå klimamålene i Parisavtalen på en kostnadseffektiv måte.»

Kari Elisabeth Kaski og **Lars Haltbrekken**, stortingskandidater for SV